

Nyugdíj és média: az EP-képviselők is ezekkel foglalkoznak

A Policy Solutions elemzése a magyar EP-képviselők novemberi munkájáról

Novemberben a magyar EP-képviselők közül többen is belevetették magukat a magyar belpolitika két meghatározó témájának, a magánnyugdíj-pénztáraknak és az új „médiaközműnek” a vitájába. Politikai téren Bokros Lajos volt a legaktívabb, aki nem csak hét másik közgazdással közös nyilatkozatában írja azt, hogy „az Európai Unió (...) vesse latba befolyását a magyar kormány kalandor lépéseivel szemben”, hanem a Magyar Narancs hasábjain is hosszan értekezik az „Orbán-kormány hiánycsökkentő rablógazdálkodásáról”. Bokros ezen felül élt az európai parlamenti képviselők számára rendelkezésre álló lehetőséggel, és felszólalt a magyar Országgyűlésben is, ahol argentin-modellnek, és nacionalista, szocialista, piacellenes lépésnek nevezte a Fidesz költségvetési politikáját. A szocialisták delegációvezetője, Tabajdi Csaba az új médiatörvénnyel kapcsolatos nyilatkozatában pedig azt írta, hogy „az a brutális gátlástalanság, ahogyan a Fidesz megszállta a közmédiát példa nélküli az Európai Unióban”. A másik oldalról is több képviselő kapcsolódott a témához: a fideszes Bagó Zoltán azt emelte ki, hogy szerinte az új magyar médiaszabályozás már a „közszolgálati médiáról a digitális korszakban” című uniós jelentés ajánlásai alapján készült. Pelczné Gáll Ildikó pedig a magánnyugdíj-pénztárak ügyét vitte az EP-be, azt kérve, hogy e befizetések a költségvetési hiánynál vegye az EU figyelembe.

Az EP-képviselők szakpolitikai munkáját vizsgálva láthatjuk, hogy a legjelentősebb szakmai munkát novemberben Gál Kinga teljesítette azzal, hogy az állampolgári jogokkal foglalkozó szakbizottság megszavazta jelentését az emberi és alapvető jogokról. Ebben a fideszes képviselő három területet nevezett meg, amelyen azonnali cselekvésre van szükség: a roma integráció, a gyermekszegénység és a kisebbségek nyelvhasználati ügyeit. Gál párttársa, Hankiss Ágnes az uniós dokumentumokhoz való hozzáférés témakörében készített véleményt, melyben a fideszes véleményalkotó ösztönözte a nyilvánosan hozzáférhető anyagok körének tágítását.

A szocialista Göncz Kinga több különböző jelentéshez adott be módosító indítványokat, így a Gál Kinga jelentéséhez is. Ez utóbbinál a javasolt módosítások nem nélkülöztek belpolitikai felhangokat sem: főleg a magántulajdonhoz és a pártatlan tájékoztatáshoz való jog fontosságát szerette volna hangsúlyozta Göncz a dokumentumban. A módosítások elfogadása nyilván azt jelentené az MSZP számára, hogy egy európai szintű dokumentum is magában foglalja azokat a jogokat, melyeket a szocialisták szerint a Fidesz-kormány megsért.

A novemberi történések a fideszes Surján Lászlónak jóval inkább okoztak frusztrációt, mint szakmai sikert. Megfeneklett ugyanis a 2011-es költségvetés elfogadásának procedúrája azok után, hogy az uniós intézmények nem tudtak megállapodni a főbb számokról.

Az EP-képviselők politikai munkája

Novemberben a magyar EP-képviselők közül a politikai munkában Bokros Lajos volt a legaktívabb, aki a magánnyugdíj-pénztárak kiüresítéséről szóló belpolitikai vitákba szállt be. A volt pénzügyminiszter nem csak hét másik közgazdással közös nyilatkozatában írja azt, hogy „az Európai Unió (...) vesse latba befolyását a magyar kormány kalandor lépéseivel szemben”, hanem a Magyar Narancs hasábjain is hosszan értekezik az „Orbán-kormány hiánycsökkentő rablógazdálkodásáról”. Bokros ezen felül élt az európai parlamenti képviselők számára rendelkezése álló lehetőséggel, és felszólalt a magyar Országgyűlésben is, ahol argentin-modellnek, és nacionalista, szocialista, piacellenes lépésnek nevezte a Fidesz költségvetési politikáját.

Bokros nem csak itthon, hanem Brüsszelben is aktív volt: az Európai Konzervatívok és Reformerek frakcióját ő képviselte az Unió utóbbi heteit meghatározó 2011-es költségvetési vitában. Plenáris felszólalásában az MDF-es képviselő sajnálatát fejezte ki, hogy továbbra sincs megegyezés a büdzsét illetően, illetve, hogy egyes tagállamok még csak nem is indokolják a költségvetést elutasító álláspontjukat az egyeztető tárgyalásokon.

Novemberben több fideszes képviselő is kapcsolódott Brüsszelben és Strasbourgban a magyar belpolitikai ügyekhez. Bagó Zoltán azt emelte ki, hogy szerinte az új magyar médiaszabályozás már a „közszolgálati médiáról a digitális korszakban” című uniós jelentés ajánlásai alapján készült. A fogyatékosügyi kérdésekkel foglalkozó Kósa Ádám a kormány munkahelyteremtési terveire utalva azt hangsúlyozta, hogy nem jöhet létre „egymillió új munkahely fogyatékos emberek nélkül”. Pelczné Gáll Ildikó a magánnyugdíj-pénztárak ügyét vitte az EP-be, azt kérve, hogy e befizetéseket a költségvetési hiánynál vegye az EU figyelembe. Járóka Livia pedig a Soros magyar elnökség egyik prioritásának, a roma stratégiának a fontosságát húzta alá, immáron sokadszor, kiemelve, hogy a kis- és középvállalkozásoknak kell majd döntő szerepet játszaniuk a roma foglalkoztatottság javításában.

A fideszes képviselők rangidőse, Schöpflin György szembe kerülhet az utóbbi idők hivatalos pártálláspontjával: szerinte a Nyugat a saját hitelességét veszélyezteti, amikor baráti hangot üt meg félautoriter államokkal, és amikor „úgy tesz, mintha Oroszországban demokrácia lenne”. Schöpflin professzor továbbá Szerbia helyzetének árnyékjelentéstevőjeként szokatlanul konkrét jóslatot fogalmazott meg a balkáni ország esetleges csatlakozásáról: 2018-2019-es céldátumot tart reálisnak.

Novemberben nagy egyetértés bontakozott ki két fideszes EP-képviselő és a magyar uniós biztos, Andor László között. A foglalkoztatási és szociális ügyekért felelős biztos új zászlóshajóprogramját („New Skills and Jobs”) Öry Csaba és Szájer József is méltatta. Öry üdvözölte a teljes foglalkoztatottság célkitűzését és az új foglalkoztatási terv valamennyi prioritásával egyetértett. Szájer is pozitívumnak tartotta, hogy a munkahelyteremtés ilyen

fontos szerepet tölt be a Bizottság 2011-es munkaprogramjában, amiből a képviselő egyébként a leginkább a K+F-fel kapcsolatos konkrét kezdeményezéseket hiányolta.

A Policy Solutions és a Medián közös kutatása szerint a Morvai Krisztinával holtversenyben legismertebb magyar EP-képviselő, Áder János novemberben is környezetvédelmi szakpolitikusként hívta fel magára a figyelmet. Áder a cancuni klímacsúcs előtt azt kritizálta, hogy az EU nem tesz meg mindent azért, hogy több új tagállam – köztük Magyarország – meg tudja őrizni a nemzeti vagyont képező szén-dioxid kvótákat.

Gyürk András ugyancsak saját szűkebb szakterületén, energiapolitikai kérdésekben mutatott aktivitást. Gyürk üdvözölte azt, hogy jövőre az EU 146 millió euróval többet fordíthat energiahatékonysági beruházásokra, egyúttal hangsúlyozta, hogy égető szükség van a kelet-közép-európai energetikai-infrastrukturális beruházásokra.

A szocialista politikusok novemberben részt vettek az Európai Parlament szocialista-demokrata frakciójának budapesti ülésén, ahol elfogadták a populizmus és a gyűlölet ellen fellépő Budapesti Nyilatkozatot. Az MSZP-s EP-képviselők közül Gurmai Zita nevével számtalan más konferencia és fórum előadójaként lehetett találkozni novemberben: az Európai Szocialista Párt Nőtagozatának elnökeként Budapesten és Brüsszelben is több alkalommal kiállt a nők jogaiért és esélyegyenlőségéért. Eközben párttársa, Herczog Edit kezdeményezést indított az EP-ben a kis- és közepes vállaltok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében, felszólalt a feleslegesen bezárt szénerőművek fenntartása érdekében, illetve Bokroséhoz hasonlóan ő is aggodalmát fejezte ki a 2011-es EU költségvetés elfogadásának elhúzódása miatt, kiemelve a kutatás-fejlesztésre szánt uniós források fontosságát. Göncz Kinga külpolitikai témában szólalt fel: élénken támogatta, hogy a tajvani polgárok vízummentességet élvezzenek az Európai Unió tagállamaiba való belépéskor.

A szocialisták delegációvezetője, Tabajdi Csaba több belpolitikai témában is diszponálta magát. Tabajdi az új médiatörvénnyel kapcsolatos nyilatkozatában azt írta, hogy „az a brutális gátlástalanság, ahogyan a Fidesz megszállta a közmédiát példa nélküli az Európai Unióban”. Tabajdi szerint még Bulgáriában, Romániában és Olaszországban is szabadabb a média, mint Magyarországon lesz a törvény elfogadása után. Tabajdi vitába keveredett a fideszes Schöpflin Györggyel azzal kapcsolatban, hogy Schöpflin kritizálta az ukrán államfőt oroszbarát politikája miatt. Tabajdi kiemeli, hogy Janukovics elnök szakít elődje nacionalista politikájával, és több jogot biztosít a magyar kisebbségnek. Tabajdi már korábban, 2010 februárjában is igen barátságos hangnemben nyilatkozott az Európai Parlamentben az ukrán politikusról.

Az EP plenáris ülésén a delegációvezető – nyilván nem függetlenül a magyarországi politikai eseményektől – az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet fontosságát emelte ki egyik hozzászólásában, felhívva a figyelmet, hogy médiafüggetlenség és kisebbségvédelem ügyében az Európai Unió hangja gyengébben szól, mint az EBESZ-é.

A három jobbikos képviselő közül Morvai Krisztina az Európai Parlament plenáris ülésén elsősorban mezőgazdasági témákhoz szólt hozzá. Ellenezte a túlzott bürokráciát és adminisztratív terheket, melyek a gazdák tevékenységét hátráltatják, illetve a múlt hónaphoz hasonlóan ismét az európai és magyar méhészek munkáját méltatatta kollégái előtt. Morvai élt a magyar parlamentben is a megszólalás lehetőségével és az EU és az Izrael Állam között kötött társulási szerződés leszavazására bízta a magyar képviselőket Izrael két évvel ezelőtti gázai jogsértéseire hivatkozva. Az ugyancsak jobbikos Kovács Béla az EU vízpólitikájával kapcsolatos vitán az illegális bevándorlást megakadályozó hatékony eszközként utalt a vízum intézményére, és felhívta a figyelmet arra, hogy a biztonságpolitikai kérdésként, nem pedig „ajándékként” kell tekinteni a vízummentesség adományozására. Szegedi Csanád a civilek és katonai erők együttműködéséről szóló napirendi pontnál a Magyar Gárdát nevezte meg megbecsülendő példaként, de az őt követő osztrák felszólaló, az ugyancsak független Martin Ehrenhauser felhívta az Európai Parlament figyelmét, hogy a masírozó Magyar Gárda távol áll az európai eszmétől. Szegedi emellett több alkalommal beszélt a nemzeti kisebbségek jogairól, így az ukrainai magyarok és a Kínában élő tibetiek nyelvhasználathoz való jogáról.

Az EP-képviselők szakmai munkája

A legjelentősebb szakmai munkát novemberben Gál Kinga teljesítette azzal, hogy az állampolgári jogokkal foglalkozó szakbizottság megszavazta jelentését az emberi és alapvető jogokról. Ebben a fideszes képviselő három területet nevezett meg, amelyen azonnali cselekvésre van szükség: a roma integráció, a gyermekszegénység és a kisebbségek nyelvhasználata ügyeit. Az utóbbi célhoz jelenthet némi előrelépést, hogy Vasziliu biztos a Gál Kinga által vezetett kisebbségi munkacsoport ülésén azon reményének adott hangot, hogy Szlovákia módosítja a sok vitát kiváltott nyelvtörvényét.

Az uniós dokumentumokhoz való hozzáférés témakörében Hankiss Ágnes készített véleményt. A fideszes véleményalkotó ösztönözte a nyilvánosan hozzáférhető anyagok körének tágítását. Hankiss nemcsak az EU nyitottságát és átláthatóságát növelné, de a titkos információk jobb kezelése érdekében is lépéseket tenne: olyan intézmény felállítását sürgette, amely képessé tenné az EU-t arra, hogy az amerikai hírszerzési információkat érdemben fogadni és kezelni tudja.

A novemberi történések Surján Lászlónak jóval inkább okoztak frusztrációt, mint szakmai sikert. Megfeneklett ugyanis a 2011-es költségvetés elfogadásának procedúrája azok után, hogy az uniós intézmények nem tudtak megállapodni a főbb számokról. Felháborodásának Surján hangot is adott, a fideszes képviselő szerint az, hogy vannak olyan tagállamok, amelyek nem hajlandók tárgyalni sem, „az európai szellem végét jelenti”. Surján közben fél szemmel már a következő költségvetési ciklusra is figyel: a kelet-közép-európai országok számára kulcsfontosságú kohéziós pénzek érdekében emelte fel szavát. Így tett a témában aktív másik

magyar képviselő, Deutsch Tamás is, aki kiállt amellett, hogy regionális politikára ugyanannyi pénz jusson a következő ciklusban, mint az elmúlt években, továbbá módosító indítványokkal szorgalmazta kohéziós pénzek GDP-mutatók szerinti meghatározását.

Az agrárpolitikus Glattfelder Béla sikerként élte meg, hogy a mézipari szabályozás több olyan részletet is tartalmaz, amelyeket ő évek óta szorgalmazott. Ilyen az, hogy európai mézként valóban csak azt tüntethessék fel, amely a kontinensről származik, másrészt ne lehessen méznek nevezni egy készítményt, amelynek cukortartalmát legalább 50 százalékban nem méz teszi ki.

November a törvénymódosítások hónapja volt a szocialistáknál. Göncz Kinga több különböző rapporthoz is adott be módosítókat, így a fideszes Gál Kingának az alapvető jogok uniós helyzetéről szóló jelentéséhez. Ez utóbbinál a javasolt módosítások nem nélkülöztek belpolitikai felhangokat sem: főleg a magántulajdonhoz és a pártatlan tájékoztatáshoz való jog fontosságát szerette volna hangsúlyozta Göncz a dokumentumban. A módosítások elfogadása nyilván azt jelentené az MSZP számára, hogy egy európai szintű dokumentum is magában foglalja azokat a jogokat, melyeket a szocialisták szerint a Fidesz-kormány megsért. A volt külügyminiszter emellett a Kohéziós Alap pénzeinek felhasználásáról és az európai kulturálisipar lehetőségeiről szóló jelentésekhez javasolt változtatásokat. A politikus asszony saját írásos véleménnyel is jelentkezett: Járóka Livia roma stratégiájához fogalmazta meg szakbizottsága, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság álláspontját.

Ugyancsak véleményt írt Tabajdi Csaba a saját szakbizottságában: a Környezetvédelmi Bizottság kérte fel, hogy összegezze a testület álláspontját a fehérjenövények Európa-szintű hiányáról szóló jelentéssel kapcsolatban. Tabajdi eközben egy az Európai Bizottsághoz intézett kérdéssel tovább görgette a vörösiszap témát, és csatlakozott azon képviselők sorához, akik az Uniótól várnak lépéseket hasonló katasztrófák elkerülése érdekében.

Bíró Nagy András – Boros Tamás

A szerzők a Policy Solutions politikai elemzői